პროლეტარელებო ყველა ძვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОММУНИСТ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 82 (20123) პარასკევი, 8 აპრილი, 1988 წელი. ◆ ფასი 3 კაპ.

მ. ს. გორბაჩოვისა და ნაჯიბულას შეხვედრა

ტაშკენტი, 7 აპრილი (საკადისი). დღეს ტაშკენტში გაიმართა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის მ. ს. გორბაჩოვისა და ავღანეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტის, ავღანეთის სახალხო-დემოკრატიული პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ნაჯიბულას შეხვედრა. შეხვედრაში მონაწილეობდნენ:

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ე. ა. შევარდნაძე და უზბეკეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი რ. ნ. ნიშანოვი.

მ. ს. გორბაჩოვმა და ნაჯიბულამ ერთმანეთს გაუზიარეს აზრი საერთაშორისო სიტუაციის საკავანონ ომისწინებზე და დაფვრილებით განიხილეს აქტუალური საკითხები, რომლებიც უშუალოდ ეხება მათი ქვეყნების ინტერესებს.

მათ აღნიშნეს, რომ ეროვნული შერიგების პოლიტიკა, რომელსაც თანამიმდევრულად ადგას ავღანეთის ხელმძღვანელობა, მისი კონსტრუქციული პოზიცია პოლიტიკური მოწესრიგების საკითხებში ერთადერთი სწორი გეზია, რომელიც შეესაბამება ავღანელი ხალხის, ყველა მისი მეზობლის ინტერესებს, მთელი საერთაშორისო გაერთიანების ინტერესებს.

მხარეებმა დაადასტურეს ერთგულება დიდი ხნის ტრადიციისა, რომ აშენონ სსრ კავშირისა და ავღანეთის ურთიერთობა თანასწორობის, ურთიერთპატივისცემის, ორმხრივი სარგებლობის, ერთმანეთის საშინაო საქმეებში ჩაურევლობის პრინციპებზე.

შეხვედრის შედეგად მ. ს. გორბაჩოვმა და ნაჯიბულამ გამოთქვეს ერთიანი აზრი შემდეგზე:

პირველი. საბჭოთა კავშირი და ავღანეთის რესპუბლიკა იმოქმედებენ 1988 წლის თებერვალში გამოქვეყნებული განცხადებების შესაბამისად. ამ განცხადებებმა ახალი იმპულსი მიანიჭა ურთიერთობებს რეგიონალური კონფლიქტების პოლიტიკური მოწესრიგების პროცესს და შესაძლებელი გახადა მოლაპარაკება გადადანილიყო პრაქტიკული გადაწყვეტის სიბრტყეზე.

მეორე. სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივანსა და ავღანეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტს მიაჩნიათ, რომ იმათი კონსტრუქციული ურთიერთმოქმედების შედეგად, ვინც მდგომარეობის მოწესრიგებაში მონაწილეობდა, აშკამად აღმოფხვრილია უკანასკნელი დაბრკოლებანი შეთანხმებათა დადების გზაზე, და მხარს უჭერენ მათს დაუყოვნებლივ ხელმოწერას.

ამასთან ორივე მხარე ჯეროვნად აფასებს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივნისა და მისი პირადი წარმომადგენლის დ. კორდოვესის როლს.

ავღანეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი მიესალმება იმას, რომ სსრ კავშირი და ამერიკის შეერთებული შტატები მზად არიან იყვნენ ქონევაში მიღწეულ შეთანხმებათა გარანტები.

მესამე. საბჭოთა კავშირი და ავღანეთი დასტურებენ, რომ აღნიშნული შეთანხმებების უმოკლეს დროში ხელმოწერის შემთხვევაში ძალაში დარჩება ავღანეთისა და საბჭოთა კავშირის მორიგება იმის შესახებ, რომ საბჭოთა კავშირი ჯარებს გამოიყვანს ამ შეთანხმებებით დადგენილ პერიოდში, 1988 წლის 15 მაისიდან დაწყებული.

მეოთხე. ეროვნული შერიგების პოლიტიკა საშუალებას იძლევა მოწესრიგდეს სიტუაცია ავღანეთის გარშემო. შეწყდეს ომი და ძმათა კვლა, დამყარდეს მშვიდობა ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე, ჩამოყალიბდეს კოალიციური მთავრობა მთელი იმ ძალების მონაწილეობით, რომლებიც წარმოადგენენ ავღანეთის საზოგადოებას, მათ შორის იმათი მონაწილეობით, ვინც ახლა ერთმანეთს უპირისპირდება.

მეხუთე. სხვა სახელმწიფოთა შორის თავიანი ქვეყნის საბოლოო სტატუსს განსაზღვრავენ თვით ავღანელები და სხვა არაავინ. საბჭოთა კავშირი დასტურებს, რომ მხარს უჭერს პრეზიდენტ ნაჯიბულას განცხადებას, რომ ავღანეთი დამოუკიდებელი, მოუმხრობელი და ნეიტრალური სახელმწიფოა. ამასთან იგი ხელმძღვანელობს იმით, რომ ამ ქვეყნის ტერიტორია ან მისი რომელიმე ნაწილი არასდროს არ იქნება გამოყენებული მისი მეზობლებისადმი მტრული მიზნებით, რომელთა მიმართ ავღანეთი განაგრძობს კეთილმეზობლობისა და თანამშრომლობის პოლიტიკას. ეს თანაბრად ეხება საბჭოთა კავშირს, ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკას, ინდოეთის რესპუბლიკას, პაკისტანის ისლამურ რესპუბლიკას, ირანის ისლამურ რესპუბლიკას. საბჭოთა მხარე მხარს უჭერს ავღანეთის პრეზიდენტის განცხადებას, რომ ავღანეთის საშინაო საქმეებში დაეფუძნება მრავალპარტიულობას პოლიტიკურ დონეზე და მრავალწყობიანობას — ეკონომიკის დონეზე.

მეექვსე. ეროვნული შერიგების პოლიტიკის განხორციელებისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს შეიქმნას დამკვმაყოფილებელი პირობები დროებით პაკისტანისა და სხვა ქალაქების ტერიტორიაზე მყოფი ავღანელი ლტოლვილების დაბრუნებისათვის, მათთვის იმავე უფლებების მინიჭებისათვის, რომლებიც ქვეყნის ყველა მოქალაქეს აქვს. საბჭოთა კავშირი ავღანეთის მთავრობას დაეხმარება ასეთი პირობების შექმნაში.

მეშვიდე. საბჭოთა კავშირი, რომელიც იმყარება ტრადიციული და ისტორიული მეგობრობის ურთიერთობას, მზად არის უმაღლესი ხარისხის ინტერნაციონალიზმის ავღანეთთან, რათა აღადგინოს ავღანეთის რესპუბლიკის ეკონომიკა და ხელი შეუწყოს მის ეკონომიკურ და სოციალურ განვითარებას.

მერვე. გენერალური მდივანი და პრეზიდენტი მოუწოდებენ სხვა სახელმწიფოებს ხელი შეუწყონ ავღანეთში მშვიდობის დამყარებასა და ეროვნულ შერიგებას, პატივი სცეს ქვეყნის შეთანხმებებს. ეს კარგი და დამაბიდებელი მაგალითი იქნება სხვა რეგიონალური კონფლიქტების გადაწყვეტად.

• ○ •

მ. ს. გორბაჩოვმა ნაჯიბულას გაუმართა საუზმე, რომელმაც შეგობრულ და ამხანაგურ ვითარებაში ჩაიარა.

• • •

იმავე დღეს ნაჯიბულა ტაშკენტიდან ქაბულს გაემგზავრა.

აეროდრომზე იგი გააცილეს ე. ა. შევარდნაძემ, რ. ნ. ნიშანოვმა და სხვა ოფიციალურმა პირებმა.

სუბარათზე: სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი მ. ს. გორბაჩოვისა და ავღანეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტის, ავღანეთის სახალხო-დემოკრატიული პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ნაჯიბულას შეხვედრა.

საბჭოს.-საქინფორმის ტელეფოტო.

საბჭოთა კავშირ-ავღანეთის ერთობლივი განცხადება

1988 წლის 7 აპრილს ტაშკენტში გაიმართა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის მ. ს. გორბაჩოვისა და ავღანეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტის, ავღანეთის სახალხო-დემოკრატიული პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ნაჯიბულას შეხვედრა. შეხვედრაში მონაწილეობდნენ:

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ე. ა. შევარდნაძე და უზბეკეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი რ. ნ. ნიშანოვი.

მ. ს. გორბაჩოვმა და ნაჯიბულამ ერთმანეთს გაუზიარეს აზრი საერთაშორისო სიტუაციის საკავანონ ომისწინებზე და დაფვრილებით განიხილეს აქტუალური საკითხები, რომლებიც უშუალოდ ეხება მათი ქვეყნების ინტერესებს.

მათ აღნიშნეს, რომ ეროვნული შერიგების პოლიტიკა, რომელსაც თანამიმდევრულად ადგას ავღანეთის ხელმძღვანელობა, მისი კონსტრუქციული პოზიცია პოლიტიკური მოწესრიგების საკითხებში ერთადერთი სწორი გეზია, რომელიც შეესაბამება ავღანელი ხალხის, ყველა მისი მეზობლის ინტერესებს, მთელი საერთაშორისო გაერთიანების ინტერესებს.

მხარეებმა დაადასტურეს ერთგულება დიდი ხნის ტრადიციისა, რომ აშენონ სსრ კავშირისა და ავღანეთის ურთიერთობა თანასწორობის, ურთიერთპატივისცემის, ორმხრივი სარგებლობის, ერთმანეთის საშინაო საქმეებში ჩაურევლობის პრინციპებზე.

შეხვედრის შედეგად მ. ს. გორბაჩოვმა და ნაჯიბულამ გამოთქვეს ერთიანი აზრი შემდეგზე:

პირველი. საბჭოთა კავშირი და ავღანეთის რესპუბლიკა იმოქმედებენ 1988 წლის თებერვალში გამოქვეყნებული განცხადებების შესაბამისად. ამ განცხადებებმა ახალი იმპულსი მიანიჭა ურთიერთობებს რეგიონალური კონფლიქტების პოლიტიკური მოწესრიგების პროცესს და შესაძლებელი გახადა მოლაპარაკება გადადანილიყო პრაქტიკული გადაწყვეტის სიბრტყეზე.

მეორე. სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივანსა და ავღანეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტს მიაჩნიათ, რომ იმათი კონსტრუქციული ურთიერთმოქმედების შედეგად, ვინც მდგომარეობის მოწესრიგებაში მონაწილეობდა, აშკამად აღმოფხვრილია უკანასკნელი დაბრკოლებანი შეთანხმებათა დადების გზაზე, და მხარს უჭერენ მათს დაუყოვნებლივ ხელმოწერას.

ამასთან ორივე მხარე ჯეროვნად აფასებს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივნისა და მისი პირადი წარმომადგენლის დ. კორდოვესის როლს.

ავღანეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი მიესალმება იმას, რომ სსრ კავშირი და ამერიკის შეერთებული შტატები მზად არიან იყვნენ ქონევაში მიღწეულ შეთანხმებათა გარანტები.

მესამე. საბჭოთა კავშირი და ავღანეთი დასტურებენ, რომ აღნიშნული შეთანხმებების უმოკლეს დროში ხელმოწერის შემთხვევაში ძალაში დარჩება ავღანეთისა და საბჭოთა კავშირის მორიგება იმის შესახებ, რომ საბჭოთა კავშირი ჯარებს გამოიყვანს ამ შეთანხმებებით დადგენილ პერიოდში, 1988 წლის 15 მაისიდან დაწყებული.

მეოთხე. ეროვნული შერიგების პოლიტიკა საშუალებას იძლევა მოწესრიგდეს სიტუაცია ავღანეთის გარშემო. შეწყდეს ომი და ძმათა კვლა, დამყარდეს მშვიდობა ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე, ჩამოყალიბდეს კოალიციური მთავრობა მთელი იმ ძალების მონაწილეობით, რომლებიც წარმოადგენენ ავღანეთის საზოგადოებას, მათ შორის იმათი მონაწილეობით, ვინც ახლა ერთმანეთს უპირისპირდება.

მეხუთე. სხვა სახელმწიფოთა შორის თავიანი ქვეყნის საბოლოო სტატუსს განსაზღვრავენ თვით ავღანელები და სხვა არაავინ. საბჭოთა კავშირი დასტურებს, რომ მხარს უჭერს პრეზიდენტ ნაჯიბულას განცხადებას, რომ ავღანეთი დამოუკიდებელი, მოუმხრობელი და ნეიტრალური სახელმწიფოა. ამასთან იგი ხელმძღვანელობს იმით, რომ ამ ქვეყნის ტერიტორია ან მისი რომელიმე ნაწილი არასდროს არ იქნება გამოყენებული მისი მეზობლებისადმი მტრული მიზნებით, რომელთა მიმართ ავღანეთი განაგრძობს კეთილმეზობლობისა და თანამშრომლობის პოლიტიკას. ეს თანაბრად ეხება საბჭოთა კავშირს, ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკას, ინდოეთის რესპუბლიკას, პაკისტანის ისლამურ რესპუბლიკას, ირანის ისლამურ რესპუბლიკას. საბჭოთა მხარე მხარს უჭერს ავღანეთის პრეზიდენტის განცხადებას, რომ ავღანეთის საშინაო საქმეებში დაეფუძნება მრავალპარტიულობას პოლიტიკურ დონეზე და მრავალწყობიანობას — ეკონომიკის დონეზე.

მეექვსე. ეროვნული შერიგების პოლიტიკის განხორციელებისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს შეიქმნას დამკვმაყოფილებელი პირობები დროებით პაკისტანისა და სხვა ქალაქების ტერიტორიაზე მყოფი ავღანელი ლტოლვილების დაბრუნებისათვის, მათთვის იმავე უფლებების მინიჭებისათვის, რომლებიც ქვეყნის ყველა მოქალაქეს აქვს. საბჭოთა კავშირი ავღანეთის მთავრობას დაეხმარება ასეთი პირობების შექმნაში.

მეშვიდე. საბჭოთა კავშირი, რომელიც იმყარება ტრადიციული და ისტორიული მეგობრობის ურთიერთობას, მზად არის უმაღლესი ხარისხის ინტერნაციონალიზმის ავღანეთთან, რათა აღადგინოს ავღანეთის რესპუბლიკის ეკონომიკა და ხელი შეუწყოს მის ეკონომიკურ და სოციალურ განვითარებას.

მერვე. გენერალური მდივანი და პრეზიდენტი მოუწოდებენ სხვა სახელმწიფოებს ხელი შეუწყონ ავღანეთში მშვიდობის დამყარებასა და ეროვნულ შერიგებას, პატივი სცეს ქვეყნის შეთანხმებებს. ეს კარგი და დამაბიდებელი მაგალითი იქნება სხვა რეგიონალური კონფლიქტების გადაწყვეტად.

• ○ •

მ. ს. გორბაჩოვმა ნაჯიბულას გაუმართა საუზმე, რომელმაც შეგობრულ და ამხანაგურ ვითარებაში ჩაიარა.

• • •

იმავე დღეს ნაჯიბულა ტაშკენტიდან ქაბულს გაემგზავრა.

აეროდრომზე იგი გააცილეს ე. ა. შევარდნაძემ, რ. ნ. ნიშანოვმა და სხვა ოფიციალურმა პირებმა.

სუბარათზე: სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი მ. ს. გორბაჩოვისა და ავღანეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტის, ავღანეთის სახალხო-დემოკრატიული პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ნაჯიბულას შეხვედრა.

საბჭოს.-საქინფორმის ტელეფოტო.

მეგობრული შეხვედრა

6 აპრილს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი მ. ს. გორბაჩოვი შეხვდა პოლონეთის გენერალური მდივნის, სახალხო მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრს, პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარეს ს. ფინერს.

გამართულ საუბარში მონაწილეობდნენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ე. ა. შევარდნაძე.

მხარეებმა ერთგულება დაადასტურეს ერთგულება დიდი ხნის ტრადიციისა, რომ აშენონ სსრ კავშირისა და პოლონეთის ურთიერთობა თანასწორობის, ურთიერთპატივისცემის, ორმხრივი სარგებლობის, ერთმანეთის საშინაო საქმეებში ჩაურევლობის პრინციპებზე.

შეხვედრის შედეგად მ. ს. გორბაჩოვმა და ნაჯიბულამ გამოთქვეს ერთიანი აზრი შემდეგზე:

პირველი. საბჭოთა კავშირი და ავღანეთის რესპუბლიკა იმოქმედებენ 1988 წლის თებერვალში გამოქვეყნებული განცხადებების შესაბამისად. ამ განცხადებებმა ახალი იმპულსი მიანიჭა ურთიერთობებს რეგიონალური კონფლიქტების პოლიტიკური მოწესრიგების პროცესს და შესაძლებელი გახადა მოლაპარაკება გადადანილიყო პრაქტიკული გადაწყვეტის სიბრტყეზე.

მეორე. სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივანსა და ავღანეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტს მიაჩნიათ, რომ იმათი კონსტრუქციული ურთიერთმოქმედების შედეგად, ვინც მდგომარეობის მოწესრიგებაში მონაწილეობდა, აშკამად აღმოფხვრილია უკანასკნელი დაბრკოლებანი შეთანხმებათა დადების გზაზე, და მხარს უჭერენ მათს დაუყოვნებლივ ხელმოწერას.

ამასთან ორივე მხარე ჯეროვნად აფასებს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივნისა და მისი პირადი წარმომადგენლის დ. კორდოვესის როლს.

ავღანეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი მიესალმება იმას, რომ სსრ კავშირი და ამერიკის შეერთებული შტატები მზად არიან იყვნენ ქონევაში მიღწეულ შეთანხმებათა გარანტები.

მესამე. საბჭოთა კავშირი და ავღანეთი დასტურებენ, რომ აღნიშნული შეთანხმებების უმოკლეს დროში ხელმოწერის შემთხვევაში ძალაში დარჩება ავღანეთისა და საბჭოთა კავშირის მორიგება იმის შესახებ, რომ საბჭოთა კავშირი ჯარებს გამოიყვანს ამ შეთანხმებებით დადგენილ პერიოდში, 1988 წლის 15 მაისიდან დაწყებული.

მეოთხე. ეროვნული შერიგების პოლიტიკა საშუალებას იძლევა მოწესრიგდეს სიტუაცია ავღანეთის გარშემო. შეწყდეს ომი და ძმათა კვლა, დამყარდეს მშვიდობა ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე, ჩამოყალიბდეს კოალიციური მთავრობა მთელი იმ ძალების მონაწილეობით, რომლებიც წარმოადგენენ ავღანეთის საზოგადოებას, მათ შორის იმათი მონაწილეობით, ვინც ახლა ერთმანეთს უპირისპირდება.

მეხუთე. სხვა სახელმწიფოთა შორის თავიანი ქვეყნის საბოლოო სტატუსს განსაზღვრავენ თვით ავღანელები და სხვა არაავინ. საბჭოთა კავშირი დასტურებს, რომ მხარს უჭერს პრეზიდენტ ნაჯიბულას განცხადებას, რომ ავღანეთი დამოუკიდებელი, მოუმხრობელი და ნეიტრალური სახელმწიფოა. ამასთან იგი ხელმძღვანელობს იმით, რომ ამ ქვეყნის ტერიტორია ან მისი რომელიმე ნაწილი არასდროს არ იქნება გამოყენებული მისი მეზობლებისადმი მტრული მიზნებით, რომელთა მიმართ ავღანეთი განაგრძობს კეთილმეზობლობისა და თანამშრომლობის პოლიტიკას. ეს თანაბრად ეხება საბჭოთა კავშირს, ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკას, ინდოეთის რესპუბლიკას, პაკისტანის ისლამურ რესპუბლიკას, ირანის ისლამურ რესპუბლიკას. საბჭოთა მხარე მხარს უჭერს ავღანეთის პრეზიდენტის განცხადებას, რომ ავღანეთის საშინაო საქმეებში დაეფუძნება მრავალპარტიულობას პოლიტიკურ დონეზე და მრავალწყობიანობას — ეკონომიკის დონეზე.

მეექვსე. ეროვნული შერიგების პოლიტიკის განხორციელებისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს შეიქმნას დამკვმაყოფილებელი პირობები დროებით პაკისტანისა და სხვა ქალაქების ტერიტორიაზე მყოფი ავღანელი ლტოლვილების დაბრუნებისათვის, მათთვის იმავე უფლებების მინიჭებისათვის, რომლებიც ქვეყნის ყველა მოქალაქეს აქვს. საბჭოთა კავშირი ავღანეთის მთავრობას დაეხმარება ასეთი პირობების შექმნაში.

მეშვიდე. საბჭოთა კავშირი, რომელიც იმყარება ტრადიციული და ისტორიული მეგობრობის ურთიერთობას, მზად არის უმაღლესი ხარისხის ინტერნაციონალიზმის ავღანეთთან, რათა აღადგინოს ავღანეთის რესპუბლიკის ეკონომიკა და ხელი შეუწყოს მის ეკონომიკურ და სოციალურ განვითარებას.

მერვე. გენერალური მდივანი და პრეზიდენტი მოუწოდებენ სხვა სახელმწიფოებს ხელი შეუწყონ ავღანეთში მშვიდობის დამყარებასა და ეროვნულ შერიგებას, პატივი სცეს ქვეყნის შეთანხმებებს. ეს კარგი და დამაბიდებელი მაგალითი იქნება სხვა რეგიონალური კონფლიქტების გადაწყვეტად.

• ○ •

მ. ს. გორბაჩოვმა ნაჯიბულას გაუმართა საუზმე, რომელმაც შეგობრულ და ამხანაგურ ვითარებაში ჩაიარა.

• • •

იმავე დღეს ნაჯიბულა ტაშკენტიდან ქაბულს გაემგზავრა.

აეროდრომზე იგი გააცილეს ე. ა. შევარდნაძემ, რ. ნ. ნიშანოვმა და სხვა ოფიციალურმა პირებმა.

საუბრები კრემლში

6 აპრილს კრემლში ა. ა. გრომიკომ მიიღო სოციალისტური ინტერნაციონალის თავმჯდომარე, გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ყოფილი ფედერალური კანცლერი ვილი ბრანდტი, რომელიც სსრ კავშირში ოფიციალურ ვიზიტად არის სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მოწვევით.

მასთან ერთად მოვიდნენ მისი თანმხლები შრომის პარტიის (ნიდერლანდი) თავმჯდომარის მოადგილე ია პრონსეი და სოციალ-ტერნის თავმჯდომარის თანაშემწე კლაუს ლინდერბერგი, აგრეთვე გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ელჩი სსრ კავშირში ანდრეას მაიერ-ლანდრუტი. საბჭოთა კავშირის მხრივ საუბარში მონაწილეობდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის საერთაშორისო განყოფილების გამგის პირველი მოადგილე გ. მ. კორნიეკო.

საუბარმა მეგობრულ ვითარებაში ჩაიარა.

• • •

5-6 აპრილს სსრ კავშირში სამუშაო ვიზიტად იყო პორტუგალიის გაერთიანებული მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ზ. მესნერი.

გაიმართა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის ნ. ი. რიჟკოვისა და ზ. მესნერის მოლაპარაკება.

• • •

სსრ კავშირის მთავრობის სახელით კრემლში სტუმარს გაუმართეს ნაუზმე.

ზ. მესნერთან ერთად საუზმეზე იყვნენ მისი თანმხლები ოფიციალური პირნი.

საბჭოთა კავშირის მხრივ იყვნენ ნ. ი. რიჟკოვი, ი. დ. მასლიანენკო, ვ. ა. მედვედევი და სხვა ოფიციალური პირნი.

საუზმეზე, რომელმაც გულთბილ, მეგობრულ ვითარებაში ჩაიარა, ნ. ი. რიჟკოვმა და ზ. მესნერმა სიტყვები წარმოთქვეს.

• • •

ხალიმს ზ. მესნერი მოსკოვიდან სამშობლოს გაემგზავრა.

იგი გააცილეს ნ. ი. რიჟკოვმა და სხვა ოფიციალურმა პირებმა.

აეროდრომი შემკული იყო პოლონეთისა და საბჭოთა კავშირის სახელმწიფო დროშებით.

გუშინ, დღეს, ხვალ

ფაქტი ■ მოვლენა ■ კომენტარი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შაბათობა გვიხმობს

დაზოგილი მასალებით

ონის რაიონის შრომითს კოლექტივებში მიმდინარეობს მზადება „წითელი შაბათობის“ ორგანიზებული მოწყობისათვის. რაიონის ფლაგმან საწარმოში — ჩორდის ბარტის მაღაროთა სამმართველოში მთავარი ყურადღება მიექცევა ქიმიური ქარხნებისათვის მეტად საჭირო ბარიტის კონცენტრატის გამოშვებას. შრომის ხელმზე მონაწილეობას მიიღებს 280 კაცი. გამოშვებული იქნება 4100 მანეთის ღირებულების პროდუქცია. ამ დღეს 50 ტონა ბარიტის კონცენტრატი გაიგზავნება რესპუბლიკის ქიმიურ ქარხნებში.

აღსანიშნავია, რომ შაბათობაზე მებარიტეებს გათვალისწინებული აქვთ მხოლოდ უმაღლესი ხარისხის პროდუქციის გამოშვება. ყველა საამქროს იმუშავებს დაზოგილი მასალებით და მაქსიმალური ეფექტიანობით.

170 მშრომელი საწარმოს ტერიტორიას ეკეთებს მოწყობას. შეგროვებენ ჯართს, დარგავენ ხეებს. გამომუშავებული თანხა ხუთწლედის ფონდში გადაირიცხება.

▼ ▼

რუსთაველის საზოგადოების ფონდში

ლაგოდ. მესხიშვილის სახელობის ქუთაისის სახელმწიფო დრამატული თეატრის შემოქმედებითმა დასმა ეროსულლოვნად გადაწყვიტა ლენინური შაბათობის დღეს გამართულ სპექტაკლზე შემოსული თანხა (დაახლოებით 500 მანეთი) მთლიანად გადაიცეროს რუსთაველის საზოგადოების ფონდში.

▼ ▼

საკავშირო პარტკონფერენციის შესასვლელად

ხელვაჩაურის რაიონის მახოს კოლმეურნეობა მრავალდარგოვანია. მის ეკონომიკაში გადამწყვეტ როლს თამაშობს ჩაი, ციტრუსი და მეცხოველეობა. XIX საკავშირო პარტიული კონფერენციის წინ მახოელმა კოლმეურნეებმა გაზრდილი ვალდებულებები იკისრეს. კერძოდ, მეჩაიეებმა გადაწყვეტილი აქვთ წლიური გეგმის 45 პროცენტი მაისივნისში მოკრეფონ. მეცხოველეები კი უფრო მაღალი მოჭნებისათვის იბრძვიან: მათ პირობა დადეს, რომ კონფერენციის გახსნის დღისათვის შეასრულებენ ხუთწლედის მესამე წლის 7 თვის გეგმას — ჩაბმულიან 890 ცენტნერ რძეს.

▼ ▼

ხაკა ფეცხრამეტე მარტიული კონფერენციის ღირსეული შეხვედრისათვის გაშლილ სოციალისტურ შეჯიბრებაში დაწინაურდა რესუბლიკის ქვეანაზრის მრეწველობის ფილიალი — ტყიბულის ვ. ი. ლენინის სახელობის შახტი. შრომითი იერის მეთოდით მომუშავე ამ კოლექტივმა ვადაზე ორი დღით ადრე — 29 მარტს შეასრულა საკუთარ ქვანახშირის ამოღების პირველი კვარტალის დავალება. გეგმის გადამეტებით ამოიღო 2140 ტონა ქვანახშირი, მნიშვნელოვნად გაზარდა შრომის ნაყოფიერება (110,3 პროცენტი).

წლის დასაწყისიდან დაწინაურდნენ ის საექსპლოატაციო უბნები, რომელთაც გამოიცდილი სამთოელები ზ. მარგველაშვილი, ა. ციცქარიძე და ა. გაბრიელიძე ხელმძღვანელობენ.

შახტის კოლექტივმა გადაწყვიტა ქვანახშირის ამოღების მიმდინარე წლის იქვსი თვის გეგმა შეასრულოს 4 დღით ადრე და გეგმის გადამეტებით ამოიღოს 4 ათასი ტონა ქვანახშირი. შეჯიბრების ავანგარდში არიან ის კომპლექსური ბრიგადები, რომელთაც პარტიის ტყიბულის საქალაქო კომიტეტის ბიუროს წევრი რ. ბოკორაშვილი, კომუნისტები გ. ბოკორაშვილი და ნ. კუპარაძეული ხელმძღვანელობენ. მათ პირობა დადეს, რომ კონფერენციის გახსნის დღისათვის შეასრულებენ ქვანახშირის მონგრევის ხუთწლედის სამი წლის პირად ნორმას.

სახალხო მეურნეობა: პირველი კვარტალის შედეგები

ბევრი გვაქვს გასაკეთებელი

● რესპუბლიკის სტატისტიკის სახელმწიფო კომიტეტის ცნობით პროდუქციის მოგზავნების ვალდებულება რესპუბლიკის მრეწველობამ 99,8 პროცენტით შეასრულა ● ყარამანების მოცულობის ზრდის ტემპმა 108,8 პროცენტი შეადგინა ● შრომის ნაყოფიერების ზრდის ტემპმა 104,9 პროცენტი ● სახელშეკრულებო დისციპლინა ვერ დაიცვა 85-მა საბჭოთა ეკონომიკურ ორგანიზაციამ და სანარმომ ● ვერ შეასრულეს საცალო საქონელბრუნვის გეგმები 2ბარბის სამინისტრომ და სამომხმარებლო კოოპერაციამ ● მოგების ბეგმის შესრულება მრეწველობაში მოსალოდნელია 88,5 პროცენტით.

დამთავრდა პირველი კვარტალი, პერიოდი, რომელმაც მნიშვნელოვნად განსაზღვრა როგორი შესაძლებლობები შეეკმენინა წლის პირველი ნახევრის სასურველი შედეგებით დამთავრებისათვის, სკკპ XIX საკავშირო კონფერენციის კონკრეტული საქმეებით შეხვედრისათვის. სახალხო მეურნეობის დარგებისა და კერძოდ, მრეწველობის საწარმოთა დიდი ნაწილის საქმეურნეო ანგარიშზე გადაყვანამ, აგრეთვე დანარჩენი საწარმოების აზლუბერ პირობებში მოქმედებისათვის მზადებამ გააქტიურა ბევრი. შრომითი კოლექტივის მეშაობა, ხელი შეეწყო მათ შეესრულებინათ პირველი კვარტალის გეგმები. მთელ რიგ დარგებში, ცალკეულ გაერთიანებებსა და საწარმოებში, მაგალითად, წარმოების მოცულობა ნავარაუდევზე მნიშვნელოვნად მეტად გაიზარდა, გარკვეული წინსვლებია სხვა ტექნიკურ-ეკონომიკური მაჩვენებლების მიხედვითაც.

რესპუბლიკის მრეწველობამ პროდუქციის მიწოდების პირველი კვარტალის ვალდებულება 99,2 პროცენტით შეასრულა, რაც საგრძნობლად აღემატება როგორც შარშანდელი შესაბამისი პერიოდის, ისე იანვარ-თებერვლის დონეს. სახელმწიფოებო დისციპლინა ვერ დაიცვა 85-მა გაერთიანებამ და საწარმომ, რომლებმაც შემკვეთს 18780 ათასი მანეთის პროდუქცია დააკლეს. შარშან შესაბამის პერიოდში მიწოდებული ღირებულებამ 33527 ათასი მანეთი შეადგინა. განსხვავება საგრძნობია.

სამწუხაროდ, ზოგიერთი სამინისტრო, უწყება და საწარმო ამ მხრივ შარშანდელ შესაბამის დროის მონაკვეთში მიღწეულ დონემდეც კი ვერ ავიდა. მათ შორის არიან **სახელმწიფო მრეწველობის სამინისტრო, „ხალელექტრომაშენის“** საწარმოო გაერთიანება და ზოგიერთი სხვა. დაადასტურეს მომხმარებლები **ცხაკაის ხალიჩების კომბინატმა, ჭუთაისის ტრიკოტაჟის ფაბრიკამ, თბილისის ტრიკოტაჟის „ბალდანის“ საწარმოო გაერთიანებამ, ახასის ცემენტ-შიფერის კომბინატმა, მეტლიხის ბაშენ მასალათა კომბინატმა, ბარდანების მუყაორუბეროიდის ქარხანამ, ახალციხისა და ზეხატფონის სარეინოთაშორისო გაერთიანებებმა.**

წარმოების მოცულობის ზრდის ტემპმა პირველ კვარტალში 103,8 პროცენტი, ხოლო, კერძოდ, მარტში 106 პროცენტი შეადგინა. ხუთწლედის დავალებათა წარმატებული შესრულებისათვის ყი ზრდის ტემპმა 105,3 პროცენტზე ნაკლები არ უნდა შეადგინოს. განსაკუთრებით შესამჩნევია ზრდის ტემპი საკავშირო დაქვემდებარების საწარმოებში.

შარშანდელ შესაბამის პერიოდთან შედარებით პროდუქციის წარმოების მატება ვერ უზრუნველყვეს მშენებლობის, სოფლის შარშანდელ მაღალთა და პუტროდუქტების სამინისტროებმა, სახაგრარიმრეწმა.

შრომის ნაყოფიერების ზრდის ტემპმა 104,9 პროცენტი შეადგინა. საგულისხმოა, რომ წარმოების მატება უზრუნველყოფილია სამრეწველო-საწარმოო პერსონალის შემცირების პირობებში. მისი რიცხვი 4 ათასი კაცით შემცირდა.

მკვეთრად გაუუჯობესა მუშაობა **რუსთავის სამრეწველო კომბინატმა.** პროდუქციის გამოშვების პირველი კვარტალის გეგმა შეასრულა ყველა საწარმომ, გეგმის გადამეტებით 4,6 მილიონი მანეთის პროდუქცია დამზადდა. ყველა მაჩვენებლის მიხედვით გაირთვა თავი დავალების შესრულების **მეტალურგიულმა ქარხანამ, „აზოტის“** და **„ქიმბოკომ“ საწარმოო გაერთიანებებმა, აბრეშუმეულეულის და ცემენტის ქარხნებმა.** გამოშვებულია გათვალისწინებულზე მნიშვნელოვნად მეტი სახელმწიფო ხარისხისნიშნებიანი პროდუქცია და სახალხო მოხმარების საქონელი. გადაჭარბებით ადის შესრულებული აგრეთვე საქონელბრუნვის, მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების და საკასო გეგმები.

ასი პროცენტით შესასრულა პროდუქციის, მიწოდების ვალდებულება **ფოთის სამრეწველო კომბინატმა.** გეგმის გადამეტებით დამზად

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გარდაქმნის პრინციპები: აზროვნებისა და მოქმედების რევოლუციურობა

გარიგის ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის აპრილის პლენუმმა დასაბამი მისცა სოციალისტური განვითარების ახალ ეტაპს, რომელის მიზანია საბჭოთა საზოგადოების თვისებრივი განახლება და გარდაქმნა.

როცა არსით ამ რევოლუციურ და მასშტაბით უმაგალითო მუშაობას ვიწყებდით, ყველა მის მონაწილეს შეგნებული როდი ჰქონდა ყველა სიძნელე, რომლებიც არჩეულ გზაზე გველოდა. მაგრამ ერთი რამ ცხადი იყო: ძველებურად ცხოვრება აღარ შეიძლებოდა. ჩვეულა კარგავდა მოძრაობის ტემპს, გროვდებოდა გადასაწყვეტი პრობლემები, გაჩნდა სოციალური კოროზიის ელემენტები, სოციალიზმისათვის უცხო ტენდენციები. ყოველივე ამას მოჰყვა უთრობის, კრიზისისწინა მოვლეობა.

პარტიის მიერ გაწეული ანალიზური მუშაობა, სკკპ XXVII ყრილობაზე მისი შედეგების განხილვა და ყრილობის გადაწყვეტილებანი, მოწინავე საზოგადოებრივ-პოლიტიკური აზრი — ყოველივე ეს ცხადყოფდა: საჭიროა კარდინალურად ახალი მიდგომა ყველა დარგში. ეკონომიკასა და სოციალურ სფეროში, საქონელო და საზოგადოებრივი ცხოვრების მართვაში, სულიერ სფეროსა და მეწარმეობა აქტიურობის, ინიციატივის სტიმულირებაში. მხოლოდ ასე შეინარჩუნებდით წინა თაობების შრომითა და გმირობით მოპოვებულს. სწორედ ასე შეიძლება მივანიჭოთ ახალი იმპულსი ჩვენი სოციალისტური საზოგადოების განვითარებას.

პარტიისა და ხალხის, ყველა იმათი დასაკვნა, ვისაც ღრმად და წარმტაცად შეუტკივა ბული ქვეყნისათვის, სოციალიზმისათვის, ჩვენი საერთო მომავლისათვის, ერთსულოვანი იყო: გარდაქმნა ალტერნატივა არა აქვს. გარდაქმნაზე უარის თქმა, თქი გადდეგაც კი სერიოზულ სიძნელეებს გამოიწვევდა ჩვენი საზოგადოებაში. ეს შინაგანი განვითარებისათვის და საბჭოთა სახელმწიფოს, მთლიანად სოციალიზმის საერთაშორისო პოზიციებისათვის. ეს რეალური სიმართლე ითქვა პირდაპირ, ბეჯითად ფიქრებთა და ფიქრებთა ხელში.

გავიდა სამი წელი, ბევრი რამ მოხდა ამ წლების შანძილზე. შეიშუშავებულია გარდაქმნის კონცეფცია, სტრატეგია და ტაქტიკა. ზუსტად განისაზღვრა მისი რეფორმატიული პრინციპები: მეტი დემოკრატია, მეტი სოციალიზმი. დღეს გარდაქმნა სოციალური პრაქტიკაა.

გარდაქმნა, როგორც აზრისა და მოქმედების წესი, სულ უფრო მტკიცედ ეუფლება მასებს, სულ უფრო ღრმად იკიდებს ფეხს ცხოვრებაში, განსაზღვრავს საზოგადოებრივი შეგნებისა და პრაქტიკული მოქმაობის ხასიათს.

განვლილი სამი წლის მანძილზე ჩვენ შეფიცალეთ. თავი ავწიეთ, წელში გავიმართეთ. პატიოსნად ეუფლებთ ფეიტებს სახელი და გულახდილად, ხმამალი ვლაპარაკობთ მტკივნეულ საკითხებზე, ერთად ვეძებთ პრობლემების გადაჭრის ხერხებს, ოჯახლებიც ათწლეულების მანძილზე გროვდებოდა. თუ მტკიცედ კარ შემოგბრუნდებოდით ლემოკრატიზაციისაკენ, ვერ მივაღწევდით იმ რეალურ ძალას, რომლებიც უკვე დასახა მთელი რიგი სოციალური და ეკონომიკური ამოცანების გადაწყვეტაში.

ყველანი ვსწავლობთ ცხოვრებას მზარდი დემოკრატიის და საჯაროობის პირობებში, გავდიართ დიდ სკოლას. ეს სკოლა უბრალო არ არის. აზროვნებასა და მოქმედებაში ბევრისაგან ბარათავისუფლება უფრო ძნელი გამოდგა, ვიდრე გეგონა. მაგრამ მთავარი, რაც დღეს გვეგრძნობინებს, არის იმის შეგნება, რომ უკან დასახეგი გზა მოკრძალია. ასეთი უკან დასეგი ნიშნავს დამოუკიდებლობა ცხადია.

როგორ აკადემიურმი ფორმა სწრაფად სოციალიზმის ლენინური არსი, გავწმენდოთ იგი დანაშრეკებისა და ფეიფორმიკეებისაგან, რაც ბოჭავდა საზოგადოებას და არ აძლევდა საშუალებას სრულად გამოეყენებინა სოციალიზმის პოტენციალი? სწორედ ამ პრობლემას აქვს მიპყრობილი საბოლოო ანგარიშით დისკუსია მონაწილეებს ყურადღება, აქ ელინდება ზოგჯერ პოლარული მიდგომები.

ახლა, როცა დავიწყეთ გარდაქმნის მეორე ეტაპი, კვლავ აქტუალური გახდა საკითხები, რომლებსაც, როგორც გვეგონა, პასუხი უკვე გაეცემული ქონდა. მათ შორის უწინარეს ყოვლისა — ხომ არ შეიძლება იოლად გადვიდეთ მსჯერეულ, რადიკალური ღონისძიებების გარეშე, ხომ არ შეიძლება დავჯერდეთ მხოლოდ წინათ შემჩნეულ სრულყოფას? ხომ არ ვრისკავთ გარდაქმნის პროცესში, რომ დავკარგავთ, დაკნაკრეთ ბევრ იმას, რაც დიდი ოქტომბრის შვიდი ათწლეულის შემდეგ შეიქმნა?

ალიძვრება ბევრი ძნელი, მტკივნეული საკითხი. საჯაროობამ ცხადყო, რომ დავაში ზოგჯერ გვკარგა პოლიტიკური კულტურა, ერთმანეთის მოსმენის, საზოგადოებრივი პროცესების ახლებურად გაანალიზების უნარი, ზოგჯერ კი უბრალოდ გვაკლია ცოდნა. არგუმენტები.

თვით გარდაქმნაც ზოგჯერ სხვადასხვაგვარად გეესმის. ზოგიერთისათვის იგი მორიგი კომპანიური რეპონტია. სხვებმა გარდაქმნაში დაინახეს სოციალიზმის მთელი სისტემის ოდენა „დემონტაჟის“ შესაძლებლობა, და რაკი ასეთ, ოქტომბრის შემდეგ განვლილ მთელ გზას აცხადებენ ყალბად, სოციალიზმის ღირებულებებსა და პრინციპებს კი უსაფუძვლოდ. მესამენი გაიტაცა რადიკალურმა ფრაზეოლოგიამ, საკუთარ თავსა და სხვებს უქმნიან ილუზიას, რომ შეიძლება გადაახტნენ საპრო ეტაპებს.

რატომ წამოიჯრება ეს საკითხები და რას ასახავს ეს? მიზეზი ბევრია. ზოგიერთი ჯერაც ვერ გარკვეულა ყოველივე იმის აზრში, რაც ხდება. ზოგიერთი მთლიანად ვერ ეუფლებ ანგარიშს, თუ რამდენად სერიოზული ბენეფრმილია ვითარება. ზოგს საკუთარი, და არა მარტო საკუთარი ძალების ეეშვება. ზოგს უჭირს განთავისუფლდეს სულიერი სიზარმაცისა და ეიმშვიდისაგან, შეჩვეული არ არის იკისროს პასუხისმგებლობის ტვირთი თავისი მოქმედებისა. ზოგიერთი კი უკვე შეაშინა ცვლილებებს მასშტაბმა.

გარდაქმნის პრაქტიკულ საქმეებე რეაქციის ასეთი მრავალფეროვნებაა შეიძლება გაგიგოთ, გასაკვირებით თუ გავითვალისწინებთ წინანდელი კოსსერვატიული ჩვეულების ტვირთსაც და იმ ახალი პრობლემების სირთულეს, უჩვეულობას, რომლებმაც თავი მოიყარეს ამ მოკლე, სამწლიან ეტაპზე. ცხადია, რომ საჭიროა კვლავაც განემარტოთ გარდაქმნის ფდეები და მიზნები, მისი გამომქმედი მიზეზები, კოლექტიურად გავერკვეთ საზოგადოებრივ პროცესებში, გავშინდოთ მარცვალი ღვარძლისაგან ძველშიც და ახალშიც. ყოველივე ეს, ემეორეები, ნორმალური, ბუნებრივია. კონსზომიერია დისკუსიაც საზოგადოებაში ჩვენი ცხოვრების ყველა საკითხზე, იგი მიმდინარეობს, ძალაც განვითარდება. სულ უფრო შესაძრნეი ხდება მისი სასაკეთო გაგლენა საზოგადოებრივ განვითარებაზე.

ახლანდელ ეტაპზე ცხოვრების ყველა სფეროს გარდაქმნაში პარტიის ახალი ამოცანები დაკაონკრეტა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის თებერვლის პლენუმმა. სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ეკონომიკურ მდივნის მ. ს. გორბაჩოვის მიერ პლენუმზე წარმოთქმულ სიტყვაში „რეფორმიკურ გარდაქმნას — ბანაკლების ოდენოდენა“ მკაფიოდ არის გაანალიზებული ფიქრებიდან ბოლშევიკ ბოლშევიზმი, ჩამოყალიბებული გარდაქმნის ფიეფორმიკური პროგრამა. ადამიანებს სურთ უკეთ გაიაზრონ საზოგადოებაში დაწყებული ცვლილებები. დაინახონ, რა არის შემოთავაზებული ბოლოდ გადაწყვეტილებათა არსი და ძნიშვნელობა, იცოდნენ, თუ რა არის ნაგულისხმევი საზოგადოების იმ ახალი თვისებით, რომელიც ჯერ შეეძინოთ. ბრძოლა გარდაქმნისათვის მიმდინარეობს როგორც წარმოებაში, ისე სულიერ სფეროშიც. და თუმცა ეს ბრძოლა არ ითვლა კლასობრივი ანტაგონიზმების ფორმას, მაგრამ იგი მწვავედ მიმდინარეობს. ახლის გაჩენა მუდამ ამწვავებს დამოკიდებულებას მისდამი და მსჯელობას ამ ახლის შესახებ.

უკვე თავისთავად დისკუსიები, მაეი ხასიათი, მიმართულება მოწმობს ჩვენი საზოგადოების ლემოკრატიზაციას. მსჯელობის, შეფასებების, პოზიციების მრავალფეროვნება შეადგენს დროის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ნიშანს, ახლა რეალურად არსებული აზრთა სოციალისტური პლურალიზმის დადასტურებაა.

მაგრამ ამ დისკუსიაში არ შეიძლება არ შევნშნოთ მეტად სპეციფიკური მიმართულება. იგი აშკაანდა, მაინც თავს ირეხს ანა მისწრაფებით გაიაზრონ მომხდარი, გაერკვიონ მასში, არა სურვილით წინ წასწინონ საქმე, არამედ, პირიქით, შეაფერხონ იგი, გაიძახიან ჩვეულ სიტყვებს: „იდეალებს ღალატობენ!“, „ეროს ამბობენ ბრნენციპებზე!“, „ძარს უთხრიან საფუძვლებს!“.

ვფიქრობთ, აქ საქმე გვაქვს არა მხოლოდ საზოგადოებრივ-ფსიქოლოგიური ხასიათის მოდელინებთან. ამგვარ პოზიციას „ფუსვები გადგმული აქვს მართვის ბრძანებლურ -ადმინისტრაციულ და პიერარატიულ მეთოდებში. იგი დაკავშირებულია იმ დროის ზნეობრივ მემკვიდრეობასთანაც, ისევე, როგორც გაბიშვლებულ პრაგმატულ ინტერესებთან და მოსაზრებებთან, მისწრაფებასთან, რადაც უნდა დაუჭდეთ, დაიცვან საკუთარი სიკეთე — იქნება ეს მატერიალური, სოციალური თუ სულიერი.

მარქსიზმის ანბანია: იდეა და ინტერესი ურთიერთდაკავშირებელი კატეგორიებია: ყოველი ინტერესი გამოიხატება რაღაც იდეით. ყოველი იდეის მიღმა აუცილებლად დგას ესა თუ ის ინტერესი. გარდაქმნისადმი კონსერვატიული წინააღმდეგობა — ეს ჩვეული აზროვნებისა და მოქმედების, ჩვეულებების ტვირთია, რომელიც წარსულიდან მოგვყვებოდა; ეს არის იმათი შეურიგებელი ეგოისტური ინტერესები, ვინც შეეჩვია სხვის ხარჯზე არსებობას და არ სურს ფათმოსა ეს ჩვეულება. სწორედ ის ინტერესებია, რომელთა წინააღმდეგ ობიექტურად არის მიმართული კიდეც გარდაქმნა. რადგან გარდაქმნა, ისევე როგორც ყოველი რევოლუცია, არა მარტო მოიბრე, არამედ რაიმეს წინააღმდეგიც არის. ყოველივე იმის წინააღმდეგ, რაც ხელს გვიშლის ვიცხოვროთ უკეთ, წმინდად, სისხლისგესედ, ვიაროთ წინ უფრო სწრაფად, გადავიხადოთ ნაკლები საფასური ახალ გზაზე გარდაუვალი შეცდომებისა და ხარვეზებისათვის.

ამ რთულ ვითარებაში მკაფიოდ უნდა განვსახვეთოთ, სად არის ნამდვილი დისკუსია, ჭეშმარიტი წუხანი ნამდვილი პრობლემებისათვის, სად ეძებენ საუკეთესო მასუხებსა და გადაწყვეტილებს და სად იგრძნობა იმის მისწრაფება, რომ დემოკრატიაცია და საჯაროობა შეიმთაბონონ თვით დემოკრატიზაციისა და საჯაროობის წინააღმდეგ, გარდაქმნის წინააღმდეგ.

ზოგს გონება აერია, დაიბნა. დემოკრატიზაციის გავრცელებამ, ხელშეკავლილობისა და მართვის ადმინისტრაციულ-მბრძანებლური მეთოდებზე უარის თქმამ, საჯაროობის გაფართოებამ, ყოველგვარი აკრძალვისა და შეზღუდვების გაუქმებამ წარმოშვა შიში, ხომ არ ვარეკავთ ჩვენ თვითონ სოციალიზმის საფუძველს, ხომ არ ვუშვებთ რეფორმას მარქსიზმ-ლენინიზმის პრინციპებს?

ზოგი ამტკიცებს: „ჩვენ მიდიგართ ზვარილბერეუუბოელი სოციალიზმის მიმართულებით, რომელსაც საფუძველად უდევს სსსკ-ფულადი ურთიერთობა. ვის სურს იგი შემოაპარონ ჩვენს საზოგადოებაში? მომეწვეიკო იდეალისტებ. აი მთავარი საშიშროება ჩვენთვის ეს საერთოდ ქეეყნად შვედობისათვის. ი XX საუკუნის ჭირი, რომლის წინააღმდეგ ბრძოლა ამდენი ძალ-ღონე მოახმარა ვ. ი. ლენინმა“.

„ნუ აქანავებთ ნავს! — გვაშინებენ სხვები. — გადააყარჩინონ“ დღეს სოციალიზმი?

თუ შეეინარჩუნოთ ავტორიტარული მეთოდები, მორჩილი შემსრულებლობა და ინიციატივის ჩაჭიშობის პრაქტიკა? შეეინარჩუნოთ წესი, რომლის დროს ყველა ბიუროკრატიზმი, უკონტროლობა, კორუფცია, მექრთამეობა, წვრილბურჟუაზიული დადგარება?

თუ დავუბრუნდეთ ლენინურ პრინციპებს, რომელთა არსია დემოკრატია, სოციალური სამართლიანობა, სამეურნეო ანგარიში, პიროვნების პატიოსნების, ცხოვრებისა და ღირსების პატივისცემა? გვაქვს თუ არა იუფლება ნამდვილი სიძნელეებისა და ხალხის დაუკმაყოფილებელი მოთხოვნილებების წინაშე შეეინარჩუნოთ იგივე მიდგომები, რომლებიც ჩამოყალიბდა 30-იან და 40-იან წლებში? განა არ დადგა დრო, მკაფიოდ გენასხვავოთ სოციალიზმისა და მისი განხორციელების ისტორიულად შეზღუდული ფორმების არსი? განა არ დადგა დრო მეცნიერულ-კრიტიკულად გავერკვეთ ჩვენს ისტორიაში, უწინარეს ყოვლისა იმისათვის, რომ შეავცილოთ სამყარო, რომელშიც ვცხოვრობთ, გამოვიტანოთ ეფექტიანი ძალები, ეფექტიანი ძალებ. ეფექტიანი ძალებ. გამოთავისუფლებს სოციალიზმისათვის, ჩვენ ღირებულებებისა და ჩვენი იდეალებისათვის საბრძოლველად? და განა აზროვნების კონსერვატიულობის, დოგმატიზმის წინააღმდეგ ბრძოლა არ არის ბრძოლა ამ იდეალებისათვის, მათი დამახინჯების წინააღმდეგ, და ამავე დროს იდეოლოგიური ყოფილიმანენელებლობისა და ნიჰილიზმის წინააღმდეგაც? ხომ სწორედ ბრმა, შეგნებაგარ, თავდაჯერებულ დოგმატიკოსს, რომლის ნერვიული სისტემა შეეჩეია მოქმედებას მხოლოდ ამ პრინციპით — ან ყველაფერი, ან არაფერი, ან ყველაფერი პარმონიული და კარგია, ან ყველაფერი შერყეული და ეეეული, შეუძლია ფიზიკის და ისტორიას მიეცეს. სწორედ ეს, ვისაც უნარი არ შესწევს გაუძლოს „წინააღმდეგობის დაძაბულობას“, ვინც დაკარგა ჩვეული მატერიალური და სულიერი კომფორტი, სხვებზე ადრე ხდება სწორედ უკიდურესი ნიჰილიზმი.

სტატიები არ არის ის მთავარი რამ, რაც განსაზღვრავს მეცნიერულ მიდგომას საქმისადმი: მოსწრაფება გამოავლინოს ისტორიული პროცესების არსი, განასხვაოს ობიექტური სუბიექტურისაგან, აუცილებელი შემთხვევითისაგან, ის, რაც ნამდვილად ემსჯერებოდა „სოციალიზმის საქმეს, იმისაგან, რაც ზიანს აყენებდა მას — ჩვენს საკუთარ თვალშიც და მთელი მსოფლიოს თვალშიც. სტატიაში ჯარაბის თავიის არსით ფატალისტური გაგება ისტორიისა, რომელსაც საერთო არა აქვს რა მის ნამდვილად მეცნიერულ გაგებასთან, ისტორიული აუცილებლის სახელით ყოველივე იმის გამართლება, რაც ხდებოდა. პოზიციას, რომლის თანამზმად ტყეს ჩეხენ — ნაფიტი ცვავა, ვერ ჰპოულს ვერც ნამდვილი მეცნიერება, ვერც სოციალისტური მორალი.

ლამის ნახევარი სტატია ეძღვნება ჩვენი შორეული და უახლოესი ისტორიის შეფასებას. ეკითხეს ეს ადამიანები, ეკითხეს ეს ადამიანები, ეკითხეს ეს ადამიანები,

XIX საკავშირო პარტიული კონფერენციის შესაბამისად

ახალგაზრდობას

საშგალითოდ

საბირველაისო შრომითს ვახტზე დგა ახლა თბილისის „ანალიზისსაწყოს“ სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანების მონწინავე კოლექტივი, რომელმაც დააჩაგარა ლენინური შაბათობისათვის მზადება და გადაწყვიტა ამ დღის შრომის უმაღლეს ნაყოფიერებას მიაღწიოს.

შრომით პაექრობაში დამაჯერებელ შედეგებს ‘აღწევს ხარატი მარიან მადოიანი. ნიჭიერი ქალიშვილი გათვალისწინებულ დროზე ადრე დაეუფლა თავის სპეციალობას და ტოლს არავის უდებს .საკმეში. ორი შვილის დედამ მარიან მადოიანმა სკკპ XIX კონფერენციის ღირსეული შეხვედრისათვის გადადებული ვალდებულება იკისრა და პირნათლადაც ასრულებს მას.

სურათზე: მ. მადოიანი.
ვ. გენგიუტის ‘(„კომუნისტი“) ფოტო.

პარტიული კომიტეტების პლენუმები

ზუგდიდი. (საკ. კორ). გაიმართა პარტიის ზუგდიდის რაიონული კომიტეტის პლენუმი, რომელმაც განიხილა ორგანიზაციული საკითხები.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის აპარატში სამუშაოდ გადაყვანასთან დაკავშირებით პლენუმმა ბონდო სერგაიაშორა ძე ჯიქია გათავისუფლა პარტიის ზუგდიდის რაიკომის პირველი მდივნისა და ბიუროს წევრის მოგალეობისაგან.

პლენუმმა საქართველოს კომპარტიის ზუგდიდის რაიკომის პირველ მდივნად აირჩია იგორ ალექსანდრეს ძე **ჯობალია,** რომელიც მანამდე პარტიის ზუგდიდის რაიკომის მეორე მდივნად მუშაობდა.

პლენუმის მუშაობაში მონაწილეობდა და სიტყვით გამოვიდა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი **ჯ. ი. პატიაშვილი.**

• • •

ზუგდიდი. (საკ. კორ.). გაიმართა პარტიის ზუგდიდის საქალაქო კომიტეტის პლენუმი, რომელმაც განიხილა ორგანიზაციული საკითხები.

პლენუმმა პარტიის ზუგდიდის საქალაქო კომიტეტის პირველი მდივნისა და ბიუროს წევრის მოვალეობისაგან გათავისუფლა ა. მ. ზოდელავა სხვა სამუშაოზე გადაყვანასთან დაკავშირებით.

პარტიის ზუგდიდის საქალაქო კომიტეტის პირველ მდივნად პლენუმმა აირჩია გურამ მელენტის ძე **ფიფია,** რომელიც პარტიის ზუგდიდის საქალაქო კომიტეტის ბიუროს წევრად მივიწვიეთ.

პლენუმის მუშაობაში მონაწილეობდა და სიტყვით გამოვიდა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი **ჯ. ი. პატიაშვილი.**

ცხაკაია. (საკ. კორ.) გაიმართა პარტიის ცხაკაიის რაიონული კომიტეტის პლენუმი, რომელმაც განიხილა ორგანიზაციული საკითხები.

პლენუმმა კადრებთან მუშაობის პარტიული პრინციპების უხეში დარღვევის, სოციალისტური საკუთრების დამტაცებლობა მიმართ პრინციპიანობისა და უპრინციპობისათვის პარტიის ცხაკაიის რაიონული კომიტეტის პირველი მდივნისა და ბიუროს წევრის მოვალეობისაგან გათავისუფლა ო. მ. ეზუგბაია.

პარტიის ცხაკაიის რაიკომის პირველ მდივნად და ბიუროს წევრად პლენუმმა აირჩია თამაზ მიხეილის ძე **კოდუა,** რომელიც რესპუბლიკის პროკურორის მოადგილედ მუშაობდა.

პლენუმის მუშაობაში მონაწილეობდა და სიტყვით გამოვიდა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანი **გ. ნ. ენუქიძე.**

□ □

საბჭოების სესიები

ზუგდიდი. (საკ. კორ.). გაიმართა ზუგდიდის სახალხო დეპუტატთა საქალაქო საბჭოს სესია, რომელმაც განიხილა ორგანიზაციული საკითხები.

სესიამ გათავისუფლა ო. პ. ჯითანავა ზუგდიდის სახალხო დეპუტატთა საქალაქო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარის მოვალეობისაგან სხვა სამუშაოზე გადასვლასთან დაკავშირებით.

ზუგდიდის საქალაქო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარედ არჩეულია ა. ა. **ინაია,** რომელიც ზუგდიდის სახლხო კონტროლის საქალაქო კომიტეტის თავმჯდომარედ მუშაობდა.

• • •

ცხაკაია. (საკ. კორ.). გაიმართა ცხაკაიის სახალხო დეპუტატთა რაიონული საბჭოს სესია, რომელმაც განიხილა ორგანიზაციული საკითხები.

სესიამ სამუშაოზე გადაყვანასთან დაკავშირებით ცხაკაიის რაიასპკომის აღმასკომის თავმჯდომარის მოვალეობისაგან გათავისუფლა მ. მ. ბელქანია.

ცხაკაიის სახალხო დეპუტატთა რაიასპკომის აღმასკომის თავმჯდომარედ სესიამ აირჩია ტარიელ გურის ძე **დგებუაძე,** რომელიც მანამდე პარტიის ცხაკაიის რაიკომის მეორე მდივნად მუშაობდა.

სესიის მუშაობაში მონაწილეობდა და სიტყვით გამოვიდა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანი **გ. ნ. ენუქიძე.**

დანიშვნა

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ დანიშნა ამბ. ანდრია მამიის ძე **ზოდელავა** საქართველოს სსრ მშენებლობის მინისტრის მოადგილედ.

საბჭოების

მართვის გარდაქმნა დროის მოთხოვნაა

ბაიმართა აჯარის ასსრ უმაღლესი საბჭოს და სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის სახალხო დეპუტატთა საოლქო საბჭოს სესიები, რომლებმაც განიხილეს ეკონომიკის მართვის ორგანიზაციული სტრუქტურების შემდგომი სრულყოფის საკითხები.

ბათუმი. ძველებურად მუშაობა უკვე აღარ შეიძლება, ძველებური მეთოდებით — ადმინისტრირებითა და ბრძანებებით ეკონომიკის მართვა არ შეესაბამება გარდაქმნის მოთხოვნებს. ეს აზრი წითელ ზოლად გასდევდა აჯარის ასსრ მეფეთმფეტი მოწვევის უმაღლესი საბჭოს მეშვიდე სესიის მონაწილეთა გამოსვლებს, რომელმაც განიხილა ავტონომიური რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის მართვის განერალური სქემის პროექტი.

ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის გ. ჩიგვიგიძის მოხსენებაში, გამოსვლებში აღინიშნა, რომ პროექტით დასახული წინადადებათა რეალიზაცია საშუალებას მოგვცემს გავამარტივოთ მართვის სტრუქტურა, გამოვრიცხოთ ზედმეტი რგოლები, რაც განაპირობა სხვადასხვა საწარმოთა და გაერთიანებათა უფლებების გაფართოებამ. არსებული 34 სამინისტროს, კომიტეტისა და სამმართველოს ნაცვლად დარჩება 23, ანუ საერთო რიცხვის 67 პროცენტი. მართვის აპარატს საშტატო ერთეულები მეცირდება 50 პროცენტით.

ბაკურიანი. (საკ. კორ.). ... ეკონომიკის ... ეფექტიანობა ... ეკონომიკური ... ეფექტიანობა ... ეკონომიკური ... ეფექტიანობა ... ეკონომიკური

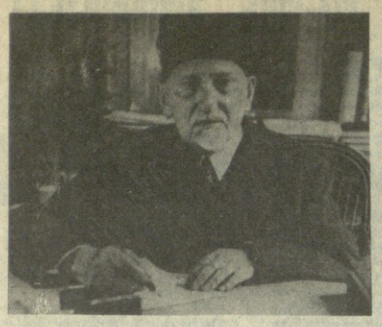

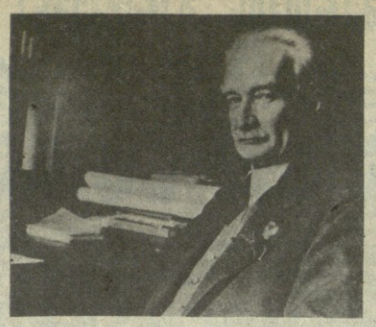

ᲥᲕᲘᲠᲗᲘ ᲔᲠᲘᲡᲙᲐᲪᲝᲜᲘᲡᲐ

ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲙᲝᲡᲘᲡ ᲩᲐᲜᲐᲬᲔᲠᲔᲑᲘᲓᲐᲜ

ᲡᲐᲐᲗᲝᲗᲐ საზოგადოების ამეკანონდელმა ღრმა დემოკრატიზაციის პროცესმა უჩვეულოდ გაზარდა ჩვენი ხალხის კრიტიკული ინტერესი თავისი წარსულის, განსაკუთრებით განვლილი უახლოესი ათეული წლების პოლიტიკური მოვლეულებისადმი, რომელიც დიდხანს დეკლარაციულად მხოლოდ წინსვლისა და ერთიანი წარმატებების ხანად იყო მიჩნეული.

ბევრი მხრივ მართლაც ასე იყო. მასშტაბურად გაიზარდა ჩვენი ხალხის სოციალურ-ეკონომიკური და კულტურული განვითარების დონე, მაგრამ მაშინვე ამძლავრა ზოგმა უარყოფითმა საწყისმაც, ამან განსაკუთრებით იჩინა თავი 30-იან წლებში და 50-იანის დამდეგს სოციალისტური დემოკრატიის უზომო ხელყოფით, რამაც დიდაული პატიოსანი საბჭოთა ადამიანი ისსეგრჩა.

საჭიროა ყველამ, განსაკუთრებით კი ახალგაზრდობამ, რომელმაც ზემოხსენებული ტრაგედიის შესახებ მხოლოდ მონაყოლით იცის, კონკრეტულად წარმოიდგინოს, თუ სოციალისტური დემოკრატიის უხეშმა დარღვევებმა, ერთბაზეს მისმა თითქმის პარალიზებამაც კი, რა მძიმე ატმოსფერო შექმნა თავის დროზე ჩვენს ქვეყანაში.

ამიტომ ჩვენი პარტიის მეთაურობით განახლებულია და შეზითვდა საბჭოთა საზოგადოების სრული `დემოკრატიზაციის, მისი სულიერი თვითგანმწმენდის პროცესი, რისთვისაც აუცილებელია სრული სამართლის ცოცხალ და თქმა ჩვენი წარსულის ავ-კარგზე. ამას არა მარტო თეორიულ-შეეცნებითი, არამედ დიდი ზნეობრივი მნიშვნელობაც აქვს.

ამ განწყობილებითაა აღდგენილი ჩვენს ჩანაწერებში რამდენიმე დრამატული მომენტი ქართული მეცნიერებისა და კულტურის ორი კორიფეს — **ივანე ჯავახიშვილისა** და **ეკვთიმე თაყაიშვილის** ცხოვრებიდან, ჩვენს ერს მამულიშვილობის ეტალონად რომ ესახება.

ეს ჩანაწერები ჩემი თაობის ახალგაზრდობისათვის თავისებური გახსენებაცაა იმის უკეთ წარმოსადგენად, თუ რა მძიმე მემკვიდრეობიდან ვართ ჩვენ მოსული დემოკრატიისა და პუმანიზაციის ამჟამინდელობაში, რომელიც თავისით არავის უბოძებია...

ᲩᲐᲜᲐᲬᲔᲠᲘ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ...

I.

ᲩᲕᲔᲜᲘ პრესა სისტემატურად აქვეყნებს მასალებს ქართველი ხალხის ეროვნულ-ინტელიქტუალური სიწმინდის — თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ისტორიაზე. წელს შემოდგომაზე აღინიშნება მისი დაარსების 70 წელი.

XX საუკუნის დამდეგს ქართველი ერის ინტელიქტუალური სისხლსავსეობა იმითაც ამაობა, რომ ილიას შემდეგ მას გამოუჩნდა ქართული საზოგადოებრივ-მოლიტიკური აზრის, ისტორიოგრაფიის ისეთი გიგანტი, როგორიც ივანე ჯავახიშვილი იყო.

თავისი ეროვნული მრწამსით და საქმიანობით ივანე ჯავახიშვილმა ერთგულად აღასრულა ილიას ანდერძი, რისი ერთ-ერთი გამოხატულებაც იყო, თუნდაც, მისი ხელმძღვანელობით ქართული სულიერი კულტურის ცენტრის, თბილისის უნივერსიტეტის შექმნა.

ამასთანავე ივანე ჯავახშვილი 1919-1926 წლებში იყო ჩვენი უნივერსიტეტის რექტორიც, მისი საქართველოს ისტორიის კთედრის შექმნელი და ხელმძღვანელი, რომელიც დღენიადგ ზრდადგ სტუდენტებისათვის ეროვნული ისტორიის ზოგადი და სპეციალური კურსების შექმნაზე, თავის დიდ სულიერულ ცოდნას ღრმაშინაარსიანი ლექციებისა და სემინარების მეშვეობით გადასცემდა მათ.

ივანე ჯავახშვილის შემოქმედებასთან, მსოფლმხედველობრივად ჯერ კიდევ რეგოლუციამდე რომ ჩამოყალიბდა, დაკავშირებული იღმოჩნდა ახალი ქართული ისტორიოგრაფიის მთელი ეტაპი.

დიდი მკვლევრის მეცნიერულ მსოფლმხედველობაზე იმთავითვე ნაყოფიერი გავლენა მოახდინა XIX ს. შუა ხანებში შემოშავებულმა ისტორიული პროცესის ბურჟუაზიულმა პოზიტივისტურმა გაგებამ, რომელმაც თავისი იდეალისტური საწყისის მიუხედავად ხელი შეუწყო ეკონომიკური ფაქტორის დიდი მნიშვნელობის, ხალხთა მასების განსაკუთრებული როლის აღიარებას, რასაც მოპყავა ყურადღების გამახვილება ეკონომიკური და სოციალურ-პოლიტიკური ინტერესებისადმი. ყველაფერი ეს პოზიტივიზმიდან გამომდინარე ისტორიულ-შედარებითი მეთოდის გამოყენებით, უმთავრესად აღწერითი თვალსაზრისით კეთდებოდა.

იმთავითვე ეს პერიპეტიები ჭარბად აითვისა ქართველმა ისტორიოგრაფიამ (დ. ბაქრაძე, ი. ჭავჭავაძე...) და ამ გზით მიაღწია თავის თემატურ სიმდიდრეს, დასავლურ და რუსულ სისტემრიო აზრთან შეთანაბრებას. ყოველივე ეს ხდებოდა საქართველოში მიმდინარე ეროვნულ-განმთავისუფლებელი პოლიტიკური აზრის საფუძველზე, რომელიც საქართველოს ისტორიაში პროგრესის` საფუძვლად მიიჩნევდა ბრძოლას ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი' ინსტიტუტების თვითმყოფობისათვის, ქართველი ერი კი, ვითარცა ისტორიული კატეგორია, მარადიულ ფენომენად მიიჩნდა.

ივანე ჯავახიშვილმა თავის შემოქმედებაში ზემოხსენებული თვალსაზრისი უმაღლეს დონეზე აიყვანა და მის შესაბამისად უმკვიდრესი ნიადაგი შეუქმნა საქართველოს ისტორიის ფაქტიურად ეროვნული ფორმით შეტეგა ეგრეთ წოდებულ „კონდრატიევშჩინაზე", რომელიც ფაქტობრივად ათელი თაობის სამეცნიერო კადრების დევნას წარმოადგენდა. უნივერსიტეტის სამეცნიერო პოტენციალის პირველი ეშელონი ჩაყარეა ფრაზებით მონარქისტ-ნაციონალისტურ ჯგუფად ცხადდებოდა.

მიღებულ ოფიციალურ დოკუმენტებში აღნიშნავდნენ, რომ „საქართველოს სინამდვილეში არის კონდრატიევშჩინის იდეის მატარებელები და ვიწრო ნაციონალისტ-მენშევიკების ის „ფეოდალიკული" განცხადებები, თითქოს, ჩვენს სინამდვილეში ორ არსებობენ კონდრატიეველები... არსებითად კონდრატიევშჩინისა და სხვა მავნებლურ მოქმედებას ხელს შეუწყობს".

მიუთითებდნენ უნივერსიტეტში ჩატარებული კრებების განსაკუთრებულ მნიშვნელობაზე კლასობრივი მტრის განადგურების საქმეში, „რასაც შედეგად მოჰყვა ეიგაკეონერ, მენარჯველი პროფესორის ნიღბის ახდა და მათი ობიმარქსისტული ზრახვების გამოაშკარავება".

აქვე ჩამოთვლიდნენ ამ „რეაქციონერებს": გრ. წერეთელი, ივ. ჯავახიშვილი, ს. დანელია, ვ. კოტლუბაშელი. ასე ეუსწორებდნენ ქართული მეცნიერების ამ საამაყო შვილებს, ფიდ პატრიოტებს.

სასტიკად სდევნიდნენ იმათაც, ვინაც, გნებავთ, სიტყვიერად მაინც დაიცავდა ივ. ჯავახშვილს. ისტორიის ფაკულტეტის დეკანის, გამომრნალი მეცნიერის ს. ხუნდაძის მისამართით ერთ-ერთი ახალგაზრდა ენთუზიასტი ასჯარიდ აცხადებდა: „ხუნდაძე რომ ბოლშევიკი არ არის, ამის მტკიცება მე აქ არ დამჭირდება. ის ყოველთვის თავგამოდებით დადებითად ახასიათებდა ძველს, დახავსებულს პროფესურას. მისი აზრის, ისინი დიდი ხალხია და მათ წინააღმდეგ იდეოლოგიური ბრძოლა შეუძლებელია. იყო შემთხვევა, როდესაც ამბ. ხუნდაძემ ივანე ჯავახიშვილი დაგვიხასიათა როგორც დიდი მეცნიერი მოღვაწე, რის გაგლენით პირადად ჩვენ კინაღამ წამოვეგეთ მის აჯესზე". მეორე ორატორი, ს. ხუნდაძის ვაიბოლშევეკობას იმაში ხედავდა, იმთავითვე პროგრესული ინტელექტუალური აქტი იყო, რადგან არა მარტო აკადემიურად, არამედ იდეურადაც სავსებით შეესაბამებოდა ქართველების ეროვნულ-განმათავისუფლებელ დემოკრატიულ პოლიტიკურ მსოფლმხედველობასაც. აი რატომ აღმოჩნდა ასეთი გამძლე და პოპულარული ივ. ჯავახიშვილის ისტორიოგრაფიული მემკვიდრეობა.

II.

უკვე ჩვენი საუკუნის 20-იან წლებში უახლესი მარქსისტულ-ლენინური ხაისტორიო აზრის გარიერაეზე დაიწყო საქართველოს ისტორიული პროცესის გაზრება კლასთა ბრძოლის პრიმატობის აღიარების საფუძველზე, რაც ბეჭენერივი პროცესი იყო საბჭოთა იდეოლოგიის ფორმირებისას, მაგრამ, სამწუხაროდ, ახალი მსოფლმხედველობა ყოველთვის მეცნიერული სიდინჯით ვერ მკვიდრდებოდა. რაც მთავარია, უნეშად ირღვეოდა ისტორიზმის პრინციპი, რომელიც წინამორბედ მემკვიდრეობას თავისი დროის მნიშვნელობის მიხედვით აფასებს. სამწუხაროდ, ეს ელემენტარული წესი დიდხანს ვერ იქნა დაცული ივანე ჯავახშვილის ისტორიოგრაფიული მემკვიდრეობის შეფასებისას. მხედველობის მიღმა რჩებოდა მისი შემოქმედების, როგორც ქართული ისტორიოგრაფიის უნიშვნელოვანესი ეტაპის, მსოფლმხედველობრივი ძირების ჩაყრა შომოგაკლება, ეროვნული მნიშვნელობა.

ამიტომაც იყო, რომ ისტორიული მეცნიერების ეფოლუციის პროცესში ჩაუხდავმა ბევრმა მასმა თანამედროვემ ივანე ჯავახიშვილში მარტოოდენ იდეალისტი და კლასთა ბრძოლის უარმყოფელი მეცნიერი, სოციოლოგიური პრინციპების ჯიუტად უარმოფელი ავტორი დაინახა და მის წინააღმდეგ ხმაურიან ბრძოლა ამაღლებულ კამპანიებში აღიმაღლა ხმა...

III.

1930-1931 ᲬᲚᲔᲑᲘᲡ თბილისის უნივერსიტეტში (მაშინ იგი უმართებულოდ პედაგოგიურ ინსტიტუტად გადაკეთდა) ორგანიზებულად დაიწყო შეტევა ეგრეთ წოდებულ „კონდრატიევშჩინაზე", რომელიც ფაქტობრივად ათელი თაობის სამეცნიერო კადრების დევნას წარმოადგენდა. უნივერსიტეტის სამეცნიერო პოტენციალის პირველი ეშელონი ყყარალა ფრაზებით მონარქისტ-ნაციონალისტურ ჯგუფად ცხადდებოდა.

მიღებულ ოფიციალურ დოკუმენტებში აღნიშნავდნენ, რომ „საქართველოს სინამდვილეში არის კონდრატიევშჩინის იდეის მატარებელები და ვიწრო ნაციონალისტ-მენშევიკების ის „ფეოდალიკული" განცხადებები, თითქოს, ჩვენს სინამდვილეში ორ არსებობენ კონდრატიეველები... არსებითად კონდრატიევშჩინისა და სხვა მავნებლურ მოქმედებას ხელს შეუწყობს".

მიუთითებდნენ უნივერსიტეტში ჩატარებული კრებების განსაკუთრებულ მნიშვნელობაზე კლასობრივი მტრის განადგურების საქმეში, „რასაც შედეგად მოჰყვა ეიგაკეონერ, მენარჯველი პროფესორის ნიღბის ახდა და მათი ობიმარქსისტული ზრახვების გამოაშკარავება".

ივანე ჯავახიშვილის წერილი მის ახალგაზრდა კოლეგას, ეიგანან ლენინურ ორდენიანს ᲛᲔᲠᲘᲜᲝᲡ ᲛᲝᲛᲬᲘᲠᲕᲐᲚᲘ ᲞᲐᲠᲐᲚᲐ ᲓᲦᲔᲓᲦᲔᲡ.

1986. 12.. IV.

....უკანასკნელ დროს კვლავ განახლდა ჩემს წინააღმდეგ ბრძოლა ტ. ბ. უნივერსიტეტში. რექტ. ქ. ორაგველიძემ 8-საათიანი მოხსენება წაიკითხა უ-ტში, რომელშიც ყველა ჩემი ნაშრომის უარგარეთობის დამტკიცებას ლამობდა ითის გამო, რომ მარქსისტული არ არის, რაც არავითვის ახალ აღმოჩენას არ წარმოადგენდა. ამას მოჰყვა „ადამი" ოთხ დღის განმავლობაში, რომლის დროსაც ბევრი ზზაი პროფესორმა ბ. ქ. ჯანელიძისაც წამოიანთხია... და ზოგმა ჩემ ყოფილ მოწაფეთაგანმაც თავი ისახელა. ამბობდნენ, რომ ეს ვითომც ჩვეულებრივი კამპანიის დასაწყისია და ყურადღება არ უნდა მიაქციოთო, მაგრამ მე გადავწყვიტე, რომ ამის შემდგომ უ-ტში დარჩენა აღარ შეიძლებოდა. რადგან ეს ჩემი თავმოყვარეობის სრულ შელახვას უდრიდა და ამიტომ განათლების კომისარს განცხადება გადავეცი, რომ ტ.ს.უ-ს თავს ვანებებ".

1987.28.1

**„...ფაზიკურს ტკეკილს ზედ ზნეობრივიც დაერთო: კ. ორაგველიძემ უნივერსიტეტის ორგანონში დაბეჭდა თავისი მოხსენება, რომელიც შარშან წაიკითხა ჩემს წინააღმდეგ. მე ის მაშინ არ მომისმენია და მისი შინაარსი მხოლოდ მონათხრობის სახით ჭქონდა გაგონილი. ეხლა საშუალება ჭქონდა ჩემის თვალით წამეკითხა. ვერ წარმოიდგენდი, თუ რომ ადამიანს უანგარო მოღვაწეობის ასე ურცხვად ეახლოწეა შესაძლებელი იყო. ამ ვაუბატონის ტაკეცებით, ოღრე ფეოდალური წესწყობილებისა და ჩაგრულთა მსაგარელთაგან ეკსპლუატაციის გასამართლებლად დამიწერია ჩემი თხზულებები, საქართველოს საზღვრებზე რომ ჭაკვს მსჯელობა, ვითომც ვის